

Nepartinis darbininkų laikraštis

Semanario Lithuano Independente

PRENUMERATA: Brazilijoje ir visoje Pietų Amerikoje metams 125000, Lietuvoje ir kitur 205000

atskiras numeris — 300 reisų

S. PAULO, Rua da Mooca, 424

GIETUBIŲ AIDAS BRAZILIJOS JORNAL LITHUANO-ECHO

Nepartinis darbininkų laikraštis

Semanario Lithuano Independ.

Leidžia K. Uckus

Redaguoja A. DUTKUS

Redakcijos ir Administracijos adresas

S. PAULO R. da Mooca, 424

5-ti metai

Brazilija — São Paulo, 1934 m. Sėtembro — Rugšėjo 22 d

252886/1

Nr. 38 (223)

Sovietu Rusija istojo nariu Tautu Sajungon.

Tyrinėja gaisro priežastį laive

Dėl kilusio gaisro laive „Morro Castle“, kuriame buvo daugybė žmonių, tyrinėjimai dar tebecina, nes iki šiol dar neišaiškinta dėl kurios priežasties tas laivas užsidegė. Spėjama, kad ir laivo kapitonas Wilmott irgi buvo nuzudytas kito gaisru. Bet yra liudininkų kurie šią dalyką neigia.

Darbininkų streikai Brazilijoje

Laikraščiai praneša, kad streikų bangą Brazilijoje darbininkų nesibaigia. Streikuoja daugiausiai Minas Geraes ir Pará darbininkai, kurie dirba elektrinėse. Šią savaitę Minas ir Pará esančiu didesniuose miestuose nebūna jokių susitaikymo tranzajais, nes vietiečiai, motorai nebereikia masinių, tarp darbdavių ir darbininkų eina derybų. Minas estade, Belo Horizonte mieste daug darbininkų palaista už tai, kad streikuoja. Kitą dieną prieš tokį kompanijų žygiu praeis. Gal būt, kad streikas ne bus užsibaigęs, nes darbdaviai nenori patenkinti darbininkų reikalavimų. Belem mieste, Pará estade į streiką įsikio estado gubernatoriaus. Bet ar jam pavyks susitaikyti, nežinia. Net Getulio Vargas seka Pará estade darbininkų streiką.

Sovietų prekyba Klaipėdoje

Sovietai Klaipėdoje mano išplėsti savo prekybą kiek galiat labiau. Tam reikalui jie stas savo sandėlius Klaipėdos uoste. Taip pat organizuojama didelė tranzitinė įstaiga.

Konfiskuotos Maksim Gorkio knygos

Šiomis dienomis Prūsijoje sukonfiskuotos visos Maksim Gorkio knygos išverstos vokiečių kalbon.

Anglų Darbo Partijos Manifestas

Kas dieną gresiant vis didesniai pavojui taikai ir pasirošimui karui, Anglijos Darbo Partija šiomis dienomis išleido savo Manifestą „Už socializmą ir Taiką“. Anglijos Darbo Partija yra tas pat, ką ir socialistai.

Lenkija gabena Brazilijon bėgius

Šiomis dienomis iš Lenkijos atvyko laivai Brazilijon, kurie atvežė Brazilijai gelzkeliams bėgių viso 15.600 tonų.

Australijos parlamento rinkimai

Pereitą sekmadienį Australijoje įvyko parlamento rinkimai. Nors valdžios partija turėjo didelę opoziciją, bet rinkimuose laimėjo. Darbiečiai stengėsi valdžios partiją sumušti, bet nepavyko.

Areštuota virš 1000 darbininkų

Amerikos darbininkų audėjų streikas dar tebeitęsia. Susirėmimai darbininkų su policija nuolat vyksta. Užmušta 24 darbininkai, sužaloti keli šimtai. Areštuota virš 1000 darbininkų.

Juodas lietus

Iš Urugvajaus praneša, kad ten pereitą savaitę lijo juoda lietus. Spėjama, kad tai pasekmė žibalo gaisro Campana mieste, Argentinoje, kuris neseniai ten buvo įvykęs.

Ispanijoje susektas revoliucinis samokslas

38 valstybės balsavo už Sovietu Sąjungą.

Pasutiniame Tautų Sąjungos plenumo posėdyje įvykusiame 16 rugšėjo, dalyvavanti Tautų Sąjungon nariu visose didžiausiose pasaulio valstybėse Sovietu Sąjungą, susidedanti iš 13 respublikų su 180.000.000 gyventojų. Sovietu Rusijos Istorijoms Tautų Sąjungon yra didelis pilnas tarptautiniam bendradarbiavimui. Nes tokia šalis kaip Sovietu yra sokią daugybę gyventojų, nežali būte atkirtis nuo kitų valstybių sprędžiant svarbius tarptautinius klausimus, ypač šiuo momentu, kuomet Europoje slenkia į tikt būsimoji karo debesys. Sovietu prisidėjimas prie kitų valstybių bendrai veikti, gali daug ką geru nulemti. Buvo valstybių, kurios priešinosi ir anonorėjo kad Sovietai būtų narius Tarptautinės Lygos. Bet didesnis dalis valstybių prielankiai priėmė Sovietu į savo tarpą. 16 rugšėjo Tautų Sąjungos bal-

navimuose už Sovietu Rusija balsavo 38 valstybės, susilaiskė 7 ir trys — Portugalija, Šveicarija ir Olandija balsavo prieš Sov. Rusija, — vadinas tos valstybės nenorejo Sov. Rusijos Istorijoms į Tautų Sąjungą. Bet balsavimo daviniai parodė, kad didelė dauguma valstybių pasisakė už sovietus. Istorjus į Tautų Lygą Sovietu Rusija, be abejo, užims ir svarbią rolę vietą.

Atsilankius Sovietu Rusijos atstovai Litvinovai į posėdį. Tautų Sąjungos prezidentas Sandler, perskaitė balsavimo davinius ir pakvietė Litvinovą užimti konferencijoje nuolatine vietą. Po prezidento pranešimo, tribunoje vietą paėmė Litvinovs. Jis padėjo kitoms valstybėms už prielankumą ir pasakė ilgą kalbą pareizdamas tarptautinio bendravimo svarbą taiko išlikimui ir kitais klausimais.

Be maz ko nevyko pilietinis karas Ispanijoje.

Kuomet Ispanijoje valdžia atiteko katalikiškiems reakcionieriams, masiu nepasitenkinimas diena diena didėjo. Darbininkai vėl pajuto pavojų iš respublikos reakcionierių, dėl to imėsi smarkiai organizuotis. M. dide ir kitu se miestuose darbininkai paskelbė generalinius streikus. Nuolatini policijos užpuldinėjimas ant darbininkų, vertė juos susirūpinti ir ieškoti kelio išsivadavimo iš po katalikiškos reakcijos jungo. Kataloniediai ir vėliai pradėjo nerinti po Ispanijos jungo, ir ruošia emė prie atsiskirimo ir paskelbimo nepriklausomų respublikų. Ispanijoj padėtis pasidarė labai įtempta. Vyriausybė ieškojo priemonių nuolupti darbininku jadedėjimą ir susitaikinti su mlūnėtomis provincijomis. Jei tai nėra Ispanijos vyriausybės provokacija, tai Ispanijos darbininkai buvo rimtai pasiruošę suoti reakcionierius. Vidans reikalų ministeris paskelbė, kad anrobo —

sindskalistai, komunistai ir socialistai šiomis dienomis buvo pasirengę revoliucijai, kad jie susitarę norėjo nuversti esamą vyriausybę, suareštuoti visus valdžios narius ir naiduoti karo termbui. Bet vyriausybė apsižiurojo ir minėtu perversnų likvidavo dar nepradėję. Daug darbininkų liko areštuota, kaip sindikalistų, komunistų ir socialistų. Vyriausybė praneša, kad rasta pas juos daugybė ginklų ir įvairios sprogtamos medžiagos. Ir, kad šiomis dienomis, jei ne vidaus reikalų ministerio apilumas, Ispanijoj būtų prasidėjęs pilietinis karas.

Tai tokias žinias skelbia Ispanijos valdžia. Kiek tai tiesa, sunku pasakyti. Bet gal būt, kad Ispanijos darbininkai ir oerėjo atsikratyti reakcinės valdžios. Mai dabartinė valdžia viską grįšius, ką socialistai buvo sukūrė. Dėl to ir nepasitenkinimas toks didelis. Galimas daktas, kad ir prie revoliucijos ruošėsi.

Hitlerininkai krinka

Krovinasia Vokietijos kancleris, Hitleris lėjęs valdžion gyrėsi turis apie 3 milijonus savo partijos žmonių. Bet birželio skeronyne taip paveikė hitlerininkus, kad greit jų viat nebėliks. Dabar kaip praneša žinios iš Vokietijos, Hitleris turis tik 700.000 žmonių.

Vokietaitės turi gimdyti tik fašistus

Šiomis dienomis Hitleris padarė miltingą Cepellino stadione Vokietijos moterims į kurį suvarė apie 6.000 moterų. Hitleris moterims pasakė prakalbą ir įsakė visoms moterims gimdyti tik fašistus, tikros arizonų rasės pliečius.

Tai mat kokias komedijas krečia „tautos vadai“. Kaip gali pasaulis nesijuokti iš tokių bepročių?

Suėmė „gankšterius“

Rio de Janeiro mieste policija sūze-

ė plėikų lizdą ir daug jų suareštavo. Sakoma, kad tai yra didžiausia plėikų lauda, kurioj priklausė įvairaus luomo žmonių.

Tik mokslininkai gali pašalinti karą

Anglijoje, Manchester universiteto profesorius Dr. Miles Walker, yra pasiryžęs organizuoti pasaulio mokslininkus. Organizaciją tikslas busias — prieintle karui. Dr. Walker, kuris yra pasizymėjęs elektros srityje, sako, jog labiausiai yra reikalingu patraukti gamtintokus (chemikus, fizikus ir t. t.) Jeiga lie mokslininkai susiburs į tarptautinę organizaciją ir pasisakys prieš karą, tai pasaulis tikrai susilauks taikos, kadangi be mokslinių pagalbų jokis karas bus neįmanomas.

Bijoma dar didesnių streikų

Brazilijoje darbininkai vis labiau pradeda streikuoti ir kovoti už savo reikalavimus. Dabar jau daug jų streikuoja. Bi-

joma, kad darbininkų streikai nesiparalizuotų visą šalį.

Tiesija žmones dėl ateinančios sunkios žiemos.

Vokietijoje šios metus žiema būsianti labai sunki, žmonės turės kesti didelį skurdą ir badą. Tą supranta ir „tautos vadai“, ir dėl to jie turi nemaža baimės, kad nekiltų gyventojų tarpe sumišimai ir revoliucija. Dėl to valdžia iš anksto praneša gyventojams, kad žiema, girdi, būsianti labai sunki. Vokietijai ir žmonėms tekeia daug vargo pakelti, bet didesnis vargas lėmoksins vokiečius būt didesniais pasirizėjais dėl ugalėjimo visų klūčių.

Vadinasi, Hitlerį siuntė pats Dievas valdyti vokiečius, tas pats Dievas siųs žemės ir sunkią žiemą, kad lėmoksų vargą vargti ir būti pasirizėjais kovojant su visokiomis klūtimis.

Zaharov jau veikia

Basil Zaharoff yra Europos „metetriskas žmogus“. Jis yra vienas iš turtingiausių žmonių pasaulyje. Turintis jis sukrovė iš karų. Mat karizujančioms valstybėms jis pardavinėjo visokią amuniciją. Ypatingai daug pelnė jis per didį Europos karą. Jo ginklais karizujama buvo visuose frontuose, kur tik ėjo karas. Tas žmogus vėl pradeda veikti, tas rodo, kad jau karas gali greitai kilti. Jo veikimas pavirodė Amerikos J. V. Vyriausybė tai susekė ir pradėjo tyrinėti. Valdžia dabar nori nustatyti, kokius santykius tas žmogus turi dabar su Amerikos amunicijos firmomis, jei dar karo nėra. Vyriausybė agentai patyrė, kad amunicijos gamintojai turi nao Zaharovo laiškus ir veda derybas.

Didelis socialdemokratų laimėjimas

Iš Stokholmo praneša, kad šiomis dienomis Olandijoje įvyko atstovų rinkimai. Bet ėja, matyt, yra padaryta klaidai, rinkimai įvyko turbūt, švedijoje, o ne Olandijoje, nes pranešama iš švedijos, Stokholmo. Rinkimų rezultatai sekantys: Socialdemokratai gavo 513 atstovų, konservatoriai - 275; žemdirbiai - 217; tautos partija - 117; socialistai - 16, komunistai - 9. Socialdemokratai, socialistai ir komunistai savo atstovus padidino, kitu partijų atstovai sumušė.

Pasto Dėzutė

P. Vazgenas, J. Romas, P. Šinianskas, Pt. Žibavi, A. Bagušinskas, J. Panapulis, J. Matuliuskas, M. Pielguskas, T. Pivarūnas, D. Grabauskas, Estaušišova Moraško, K. Dille, J. Navikas, J. Šinkaitis, V. Monius, K. Avizius, B. Dunča, V. Zalba, S. Vaitukaitis, G. Jodalytė, A. Božienė, A. Bikelis, M. O. Tolalytė, 82

Salonas

Plaukų kirpimo ir skutimo salonas. Moterų skyrius specialiai. Plaukų kirpimas, ondulavimas, manikiūrai. Į moterišką skylių priimamos panelės kaip mokinės.

Adresas: 321 Rua da Mooca. 321

Apžvalga

Nieksai musu kolonijoj

Kitų tautų emigrantai atkeliavę Brazilijon neis ir viskito nusistatymu, bet ne odo tokios tarpusavy užsirašymo, tokios šlykščios vienu kitoms neapykantos, kaip yra lietuvių emigrantų tarpe. O tas yra dėl to, kad pas mus esama daug niekšų, niekšų žemiausios rūšies, kurie toms neapykantos trokšt ir ieško žemiausių priemonių ją pasiekti. Vienų tarpe. Esama pas mus žmonių kurie negali ir nemėgsta lietuvių sugyvenimą ir jų darbą žiūrėti; ir, lyg pasitęsus, dantimis griežiai pūša kiekvieną lietuvių ar net grupę, jei mato, kad vienas bei kitas mūsų kolonijos narys, ar grupė siekia ką nors geresnio, prokuriosnio, aviesesnio mūsų kolonijos kultūriniam gyvenimui. O kas svarbiausia, kad jie save laikė didoliais patį t. t. je norėtų vadovauti kolonija kiek tename žingsnyje. O kas nepritarantiems niekšų užgaidoms, tai tokie, pagal jų nuomonę, reikia sanikinti. Sanikinti būna koku būdu priemonėmis nesvarbu.

Vienas tų didžiausių niekšų yra J. J. (jį visi gerai pažįsta - Red.). Jis yra didelis „atriotas“ ir vienomenės „veikėjas“. Taip jis save reklamuoja. Jis steigia „tautininkų“ organizacijas, pūkia visus pirminius ir juos vadovauti. Bet jo kratosi ir jo vienmenė „patriotas“, kaip didžiausio pasigalvo ir niekšo Jis kiekvienam grasina policija. Visus, kas, betavims reikia įskusti policijai, tegul juos žingsni. Tai žodžiai pono J.J. Jis negali nursti taip pat prieš mūsų laikraštį „L. Aida B.“. Jis kiek dešio pasitaikę, kad tik laikraštis būtų uždarytas, kad nekeltų viešumon „tautininkų“ brudo ir J.J. Snybiu. Bet jo pastangos nuėjo vėjais. Tai galėtų padaryti, jis sako, tik kousulės Maciulis. Bet Maciulis dėl savo karšto būdo tokiose dalykuose, girdi, tik pagaliau reikalą, o nepada o tai, kas reikalinga, būtent, įskusti uždaryti „Aidą“. Tai pono J.J. nusiskundimai Maciulo nesugebėjimu derbuotis.

Prieš paskelbiant naują Brazilijos konstituciją, tas niekšas trynė iš džiaugsmo rankas ir pasakojo savo draugams, kad dabar, girdi, tai šiuo policija ir didieji, kultūrieji, ir žiburieji, ir palarys visiemis gaila. O kur policija nesugebėsinti, tai, girdi, jis pats padėsias. Nors tas niekšas yra didelis „patriotas“, bet ir iš tikių organizacijų yra išvyta. Nes ir ten pamatė jo murziną suokį.

Brazilija yra plati. Joje vietos mūsų 30 - čiai tūkstančių lietuvių pakankamai. Dėl to čia gali darbi savo darbą visi lietuviai ir katalikai, ir tautininkai, ir aldiečiai, ir kultūriečiai, ir sąjungiečiai. Kam rūpi darbas, tas ir dūba. Bet niekšams joks darbas nerūpi, dėl to niekšai, kokio tik būtų plauko, neprivalo būti toleruojami ir laikomi organizacijose. Ypač ponai J.J. neturi būti vietoje lietuvių tarp, nei pas tautininkus nei pas katalikus, nei pas sąjungiečius. Nes jis yra mūsų kolonijos purvas ir jo reikia vedgti visiemis.

„Kova“ vėl eina

Antifašistinės kovos laikraštis „Kova“ buvo leidžiamas Vokietijoje, Berlyne. Tai buvo vienintelis Lietuvos socialdemokratų užsienyje laikraštis, daugumoje skiriamas Lietuvos reikalams, kuris vedė nemulstamą kovą prieš Lietuvos užsienio torus. Nors neligoli ji buvo Lietuvoj, bet plačiai skaitoma Lietuvos valstiečių ir darbininkų. Užviešpatavus Vokietijoje hitlerizmui, „Kova“ buvo sustojusi, o jos leidėjai išbėskyti. Pat vėliau radosi žmonių susitelkusių Latvijoje, pradėjo leisti naują laikraštį „Darbo Frontas“. Ir, jis skiriamas Lietuvos reikalams. Bet ir jam nebuvo lemta ilgai eiti. Latvijoje perversonas, ir jo įėjai reikėjai užviešpatavus. „Darbo Frontas“ sustojo jo rod ktoriut, deg. V. Pilotas, liko arės tuotas. Tačiau, Lietuva vėl buvo likusi be jokio antifašistinės kovos laikraščio. Social - demokratai išvėyktyti iš Vokietijos, ka kurie ju persikėlė į Francūziją ir atgaivino laikraštį „Kova“, kurios pirmą numerį gavome. Laikraštis įėjus, plačiai aiškina dabartinės Lietuvos reikalus Kiekvienas lietuvis turėtų šią laikraštį užsiprenumeruoti ir jį pa omi.

VILNIUS-EUROPOS POLITIKOS CENTRAS

Pabaltijis šiandien yra Europos politikos centre, o paj to centro branduoli sudaro Lietuva. Opus klausimas, kuris paliečia tų valstybių likimą, yra vadimuojamo Rytų Lozaraito pakto sudarymas. Tokio pakto (sutarties) turi Francūzija ir to valstybės, kurioms ji vadovauja. Už Rytų Lozaraito pakto karštai toja ir Sovietų Sąjunga, kuri šiandien yra francūziško bloko narys.

Sumanymo tikslas yra toks, kad didžiosios Europos valstybės, kartu ir Vokietija, pasirašytų sutartį, jogai nebus vertinama jėgos dabartinis valstybių sienoms pakeisti Rytų Europoje. Tą sutartį pasirašiusios, didžiosios valstybės pasvystę pre jos prisidėti ir mažesnei Rytų Europos valstybės, kaip Lietuva, Latvija, Suomija ir Mažąją Anantę. Rusai remdama bendrą sutarties mintį, siūlo dar ją papildyti atskiru lenkų, vokiečių ir Sovietų Sąjungos pasiūlymų garantuoti Pabaltijos valstybių nepriklausomybę.

Vokietija priešiasi ir bendrai sutarčiai, ir atskirai Sovietų siūlomai garantijai, kadangi ji, viena, nenori atsistiekti Kleipėdos krašte, antra, ji svajoja apie savo įtakos išplėtimą Pabaltijos kraštuose ir pie inėse Sovietų Rusijos provincijose, ypač Ukrainoj. Lenkija taip pat turi imperialistinių siekių, visai panašių į Vokietijos.

Lenkai siekia išatrankti nuo Lietuvos kitas Pabaltijos respublikas. Šiuo tikslu ju diplomatai linkėsi pas lietuvis ir suomius. O tuo tarpu rusai deda visas pastangas pukeipti tas šiuos -vargines valstybes į savo nuse. Todėl tuojaus po lenkų vizito į Pabaltijos valstybes, Sovietai pasivystė pas savo Lietuvos užsienio reikalų ministerį Lozaraitį. Kauno spaudinose, kad ministras Lozaraitis buvęs Maskvoje labai nuoširdžiai priimtas. Ir tas Lozaraitis

susitikimas su Litvinovu padaręs labai gero įspūdį to abiem atstovams.

Prieš Lietuvos diplomatų atėjimą Maskvą, rusų nusistatymas buvo nukreiptas lenkų link ir sakoma, kad rusai buvo jau antikę patenkinti lenkų norą ir atlaukti savo pripažinimą Lietuvos pretenzijoms į Vilnių. Bet dabar Litvūnas tas Lietuvos pretenzijas, susitikęs su Lozaraitiu, patvirtino.

Vadįkasi, Sovietų Rusija vėl pripažino teisingą Lietuvos reikalavimų dėl Vilniaus sryčių.

Vilnius klausimas pavartoja taja ašim, apink kuris dabartiniu laiku sukasi visų Europos Rytų ir, ymausiam laipsnyje, net visos Europos tarptautinė politika. Kol lenkai nės susitarę dėl Vilniaus su Lietuva, tai Lietuvos interesai yra nepriešingi, kad lenkai paimtų į savo rankas vadovybę Pabaltijos kraštuose. Lietuva būdama silpna, turi ieškoti paramos sovietuose. O Sovietų valdžia bijodama Vokietijos hitlerininkų, aas Azijos rusams grasina ir japonai, saka paskai francūzais. Francūzai gi savo kelių doro spaudimą į lenkus, kad jie netalkinkantų Vokietijai. Bet tuo tarpu ne ficičius patarimus veda ir lietuviai su lenkais. Taip, kad viskas sukasi apie Lietuvą, apie Vilnių. Ir tame diplomati jos rade dalyvauja visos didžiosios Europos valstybės.

Mazintuo veiklumo šiuose diplomatinėse rungtyne rodo, kol kas, Anglija. Jai negali per daug rūpėti vienas Europos kampas, kuomet jos imperija turi reikalius visuose kontinentuose. Be to anglų psprotys laikytis neutraliai tol, kol ne teims sprendžiamasai momentas. Bet kaip prišes laikas galutinai nustatyti santykius Europos Rytuose, tada pabals ir Anglija, ir jos žodis, gal būt nusvers daugiau, negu kurios kitos valstybės.

Kaip gyvena Vokietijos valstietis.

Kai nacionalistai dar nebuvo paimę valdžią, tada Hitleris didesnę dalį savo pažadų davė valstiečiams. Norėdamas valstiečių nuses pritrakti prie savęs. Valstiečių gyvenimas Vokietijoje buvo labai sunkus, todėl didelė dalis valstiečių, ypatinai valstietiskasis jaunimas dejosai prie Hitlerio ir tapo karčiausiais jo šalininkais.

Tai buvo iki to laiko, kai Hitleris kovojo dėl valdžios. Kai nacionalistai paimė valdžią, tada ir Hitleris daugiau nebekalbėjo apie valstiečių reikalus. Valstiečiai vėl liko vieni užmiršti, dar daugiau išaukiojami ir varginami. Prie ekonominės vergijos dar prisidėjo politinės laisvės netekimas, prasidėjo terorizavimas, valstiečių persėsi jimas.

TABAKO ISDIRBINIU FABRIKAS „VERA CRUZ“

Rua da Mooca, 458 - 460 Teleph. 9-1139 — S. PAULO

FERREIRA & CIA.

Dėmesio!

Ponai rūgytojai, mes turime didelį pasirinkimą palaido tabako visokiausios rūšies, cigaretamis popieros, ir kitka, kas reikalinga rūkytojui

KAINOS NEGIRDETAI ŽEMOS

Zemdirbiai - Kolonistai

Pirmos rūšies žemė tikanti vatai, bulvėms, visokioms daržovėms, kviečiams ir kt., parduodama kolonijoj „ROSEIRA“, prie Piedade, tik 2 su pusė val. kelias nuo São Paulo. Geriausias klimatas. Jau įsikūrę daugiau 100 šeimų. Vietoje yra mokyklos. Geras automobilų kelias. Produktų pardavimas pačankus. Parduodama išimokėjimui. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

Sommer, Becker & Cia

Caixa postal 1075

S. Paulo. Rua S. Bento, 49, 1.o andar

Aukos dėl baznycios.

Jei ne visiems, tai daugumai pažangiajai visuomenei yra žinoma klerikalizmo juoda praėitis, kuri dar ir dabar tębesikartoja.

Klerikalizme labiausiai pastebimas tarp kita ko, godumas, vyliojimas iš nesąsipačių ir atitinkusių žmonių pakutinius reišus, ju t. t. p. suokini uždubtus ir butaukus nuo savo alkanių šeimų. Jis aukoja nutokusiems kunigėliams, kad jie galtu dar geram gyvenimą turėti čia ant žemės, kad jie dar stipriau laikytusi savo sunktuose lizdoose.

Argi kunigai yra jau tokie dūgi ganytojai, ar daug jie nusimano apie tą dūsią kuri už pingus gali rojų duoti arbaį dangų įstatyti? Aišku, kad apie tai jie ir galvoti negalvoja. Nors jie kas dieną tvirtina, kad „lengviau drablys išlys per adato skylutę, negu turtojis pateks į dangaus karalystę“, bet patys visom keturiom šalinasi nuo tos „karalystės“ tenkindamiesi žemės rojym, į kuri kelius jiems dar kol kas yra liūdas.

Reiktų bent kartą gerai pagalvoti, kuriam tikslui mes sukiojamė (zinoma ne visi) ne tik suokini uždubtus reišus, bet ir protą, laisvas mintis atiduodami uolkinimui.

O kad viso to nenutų, ne eikim duoti nei grašio „ventionis“ kunigėliams. Tada jie savime šyky, kaip pavasario sniega.

Kaip tik dėl šio dalyko reikia pagalvoti, kuomet kun. Sugintas dėl savo lizdo įtaisymo, slankioja po visus S. Paulo kampus ir vylioja iš savargis lietuvių kolonijos reišus.

Labiausiai stebėtina yratą, kad lengvai stvylioti pasidūda ne kokios dalykos, kurios dar akiai yra prisiryšę prie kunigo skverno t. t. k. kurie savę laiko nešiočiais, net komunistais. Užakin je plūst ant kunigų, o pomatę kunig puola jam bučiuoti rankas ir padūda keletą mitreisy nutokusim klebonui (Toks susitikimas su save pasivadinsiu komunistu buvo šiuos dienas mit mit V. Zelino). Ne ir gėda tokiems, kurie žno klerikalizmo žala, o vis dėl to dar j femia. P.S.

Hitleris būdamas staibų pramonininkų ir dvarininkų intereso gyniuo joaukių, turi ginti jų reikalus, o valstiečių reikalais ne tik kad nesirūpina, bet pačius valstiečius laiko net savo politikos priešais.

Čia duodama keletą charakteringusių pavyzdžių iš Vokietijos valstiečių gyvenimo, kurie parodo, koks sunkus yra valstiečių gyvenimas ir kokia nuostija dabar yra vokiškame kaime. Pietų Vokietijoje, Bavarijoj, valstiečių nepasitenkinimas Hitlerio sistema jau yra vis griežtesnes formas. Turgaus dienomis suvažioja ūkininkai į miestus ir politikuoja. Turgau visie politiniuis susirinkimai, kur trūksta ištali referentų ir prokalbių sakytojų. Valstiečiai viso kelio, kalba apie netikrąj ūkio vedimą apie liudies apgavimą.

Pomeranijoje nacių įtaka taip pat žymiai mažėja. Ūkininkai nemoka mokesčių sakydami „mes neturime pinigų. Ne tik smulkieji ūkininkai, bet ir stambieji luko darbininkai sudaro vieną prištulerišką frontą. Kai ten buvo atsilankęs žemės ūkio ministeris kalbėti apie nacionalistų programą, tai ūkininkai ėmė kelti triukšmą ir reikalauti padidinti t. t. ulių kainas, o ne visokias terrijas tūkšti.

Šimrės Vokietijoje pirmi u buvo nacionalistai tvirtovė, o dabar vokiečiai visai nokenčia me u, dėl blogo jų ūkio vedimo. Šoksoniėje skundžiasi ūkininkai kad dabar kiekvienas galvijus, net višta yra valdžios žinioje. Sviestas ir kiaušiniai turi būti pirstatomi į tam tikrus valdžios punktus. Turgaus sviestas yra draudžiamas pirdavinti, kiaušinių irgi nevalia ūkininkui išvežti į turgų. Tokia padėtimi labai nepatenkinti ūkininkai ir kur tik gali, reiskio protestus.

Prie visu blogumų šeinandų iš netikusių ūkies šeiminkų, prisideda dar šių metų blogas derlius, nes sausros sunaikino jovas ir pašarą.

„Kovo“ adresas: Jean Jonuzkis, 2, Rue Labrouste, Paris (XVe) France.

Tautinės eros žvaigždė

Smetoninė era vis daugiau ir daugiau pasižymi visokiais niekystėmis; jos ministrai ir pasiuntiniai užsieniuose vis aiškiau parodo, ko verta yra „tautos vadų“ diktatūra. Išekvojimai, suktybės, vagišavimai Lietuvos liudies sąskaiton didėja. Vagia visi, pradendant nuo paprasto valdininko, baigiant smetoninės eros elitu, ministrais.

Bavęs Lietuvos atstovas Berline, Londone ir Vašingtone, didelis patriotas ir taip pat nemažas katalikas, V. Sidzikauskas, apsigovė. Apie jo didelį smugelį bestovaujant Lietuvą Berline, jau mes buvome rašę senai. Apie tą garbingą smetoninės eros atstovą ir jo vagišavimą buvo prabilusi ir užsienių spauda. „Tautiška“ Lietuvos vyriausybė spėdama šią dalyką, Sidzikauską perkėlė iš Berlino į Londoną ir, gražiu būdu norėjo jo vagystes užglajoti, kad neužinotų plačioji Lietuvos visuomenė, kad nebebūnytų užsienių spauda apie Lietuvos ministelių sferas. Bet praikaltimas Sidzikausko jau liko nebeapsteptamas. Noroms nenoroms, vyriausybė buvo priversta su Sidzikausku užbaigti. Atsukė jį Kanaan, paliko be jokios tarnybos ir patraukė teismui už pavogimą 88,000 markių (apie 220,000 litų), kuriuos jis susirinko neva labdaringiems tikslams atstovaudamas Lietuvą Berline. Tie pinigai jam buvo duoti kaip kyšiai iš jo paties skiriamų Lietuvos garbės konsulu Vokietijoje. Toji Sidzikausko šuonytė mylimos Lietuvos „labui“ išėjo aikšten tokioju būdu:

1932 m. kovo mėn. pradžioje dr. Šaulys dabartinis Lietuvos atstovas Vokietijai vienos atsitikinos vakarionės metu kalbėjo su generaliniu Lietuvos konsulu Drezdene dr. Rudolfu Maronu Kalba ėjo apie Lietuvos gener. konsula Berline Hansą Fišerį. Tame pasikalbėjime Maronas neigiamai atsiliepė apie konsulą Fišerį, E.ą, gautus iš Fišerio pinigus reikia jam gražinti, o jį iš pareigų atleisti. Šaulys neaprasdamas Marono kalbą, užklauzė jo „kokius pinigus reiktu Fišerui gražinti“?

Tada Maronas pasiškino, kad ir jis, Maronas, kuomet jį skyrė Sidzikauskas garbės konsulu, davęs Sidzikauskui pinigų. Tuomet šaulys paprašė Maroną savo pareiškimą patvirtinti raštu. Maronas taip ir padarė, pasuntė raštą Kanaan, kuriame pabrėžė, kad 1927 m. gruodžio 14 d. jis Sidzikauskui davęs 10,000 markių, o 1929 metais dar 10,000 markių. Pinigai buvo duoti Lietuvos labdarinių tikslams, bet juos visus pasisavino Sidzikauskas.

Kuomet Marono pareiškimas buvo pasiųstas Kanaan, tada šaulys užklausė konsula Fišerį, ar davė jis Sidzikauskui pinigų. Fišeris irgi patvirtino raštu, kad 1926 metais davė Sidzikauskui 42,000 markių, o vėliau pridėjęs dar 6,000 markių. Be to, Fišeris pabrėžė, kad ir konsulas Maronas Sidzikauskui davęs 20,000 markių, Lietuvos konsulas Kelne, Albertas Beudiksas davęs irgi 20,000 markių.

Sidzikauskas nežinojo, kad jo skirti konsulai išdavė jo varoną ugraužę šmugelį. Bet vėliau, kuomet jau Sidzikauskas buvo nusiųstas atstovauti Lietuvą Londone, sužinojo ir 1932 metais iš Londono parašė Maronui laiška, kad tas savo pranešimus atšauktų. Bet Maronas atsisakė tai daryti ir Sidzikausko laiška pasiuntė irgi Kanaan. Tada Sidzikauskas pats vyko Berlinan ir pareikalavo iš konsulo Fišerio, kad tas duotą savo pareiškimą apie jo žuklystes atšauktų. Bet ir Fišeris nesutiko patenkinti pono Sidzikausko reikalavimą. Tik iš konsulo Bendikso Sidzikauskas gavo atšaukimą, bet vėliau ir tas pareiškė davęs Sidzikauskui 20,000 markių.

Sidzikauskas matydamas blogą pavadėjį, kreipėsi pas konsulą Maroną, siūlydamas jam duotus pinigus gražinti kas met po 50 anglų svarų. Bet Maronas nesutiko ir prie hadininkų pasakė, kad jis davęs Lietuvos labdarinių tikslams 20,000 markių ir nenorįs atgal tą pinigų imti.

Tai toks maždaug kaltinimas yra buvusiam Lietuvos pasiuntiniui. Tai tokiis dalykais užsiima Lietuvos ministrai prie smetoninės eros. Sidzikauskui kaltinimas yra didelis ir visokiais būdais

įrodomas; patys Lietuvos generaliniai konsulai, kurie yra ne lietuvių tautybės, liūdiuja prieš poną ministerį ir aiškiai sako, kad pinigus davė Lietuvos labdarininkams tikslams, bet Sidzikauskas pasisavino juos sau. Dalį vogtų pinigų jis pasidėjo Šveicarijos bankuose, o už kitus prisipirko užsieniuose nejudomo turto,

gražiausių namų. Tai taip žydi „tautiškų“ era šiaudienų Lietuvoj, valdant tikrieis „patriotams“. Niekas tiek daug Lietuvai nėra blogo padaręs, kiek valdydami tautininkai viokių suktybių yra pridirbę.

Sidzikauskui bylą prokuroras iškėlė, bet ar jis bus teisimas, tai vargiai. Ir kaipgi galės Lietuvos teismas teisti tokį „tautos vaduką“, kaip ponas Sidzikauskas? Pagon Sidzikausko prasikaltimą yra skiriama bausmė iki 8 metų kalėjimo. Bet to jis, nieko, kad nesusilauks. Nes jo draugai juk valdo Lietuvą ir

nemažiau vagio, kaip pats Sidzikauskas vogė.

Sidzikauskas yra 40 metų amžiaus, kilęs iš Kuldūgių vailščiaus, Sakų apskr. Jis iškio Lietuvos diplomatijoje prie kunigų valdžios, kuomet visokie brostvininkai buvo daromi „daktarais“ ir skiriami ministrais. Bet atėjus Smetonai, jis tapo jo pikiopščiuo ir karštu patriotu. Dėl to ir Smetonai jį paskyrė tarnauti Lietuvai. Bet kaip jis tarnavo Lietuvai, aišku iš to, kas čia yra pasakyta.

Europos Kultūra gali žūti per vieną naktį

Kai pasaulinio karo begaliniove frontuose natilo patrankos, visi maudė, kad pasibaigė tragedija, kuri niekada nepasikartos. Bet pastaruoju laiku vis daugiau imama kalbėti apie naują karą, kuris greisia būti daug baisesnis už buvusį.

Koks bus būsimas karas? — toke yra klausimas, kurį dažnas sau užduoda. Jtai, žinoma, atsako daugiausia militaristai, kurie nē minutei nesustoja tikėje, kad karas niekada nebegrįž. Karo genijų smegenys tylumoje visą laiką dirba, išrasdamos naujas moderniaškas priemones žmoniems naikinti.

Baisios tragedijos konturai dabar kas kart daugiau aiškėja. Tai galima daugiausia spręsti iš daugeliu specialių knygų, kurių pastaruoju laiku gau daug yra išleista. Viena iš charakteringiausių tokių knygų, atrodo, yra italu pukiiniko Moreto knyga, „Koks atrodo rytdienos karas?“

Moreto savo knyga į pradeda italų generolo Duheto teorija apie būsimąjį oro karą. Svarbiausias būsimojio karo ginklas, pagal šią teoriją bus lėktuvai, nes jais pergala pasiekiama aukščiausia, negusausumos ar jūros kare.

Būsimojio karo užpūlimas bus iš oro — žemei liks tik priešintis. Sustiprintomis sienomis ir tvirtovėmis neliks ko daryti, nes oro laivynai juos lengvai perskris. Todėl savo reikšmę praras ir nustatyti frontai. Karo lauku virs visa žemė. Priešas galės užpulti ne tik kariuomenę, bet visus ramius gyventojus — taipgi mūteris ir vaikus — bile kurioj puolamos valstybės vietoje.

Lengva suprasti, kad fabrikams, susisiekimo linijoms, bankams ir kt. „užuogary“ grės didesni pavojai, negu buvo pasaulinio karo metu, o be to, tos jėgos diena dienon dar didėja. Anglija yra apskaičiavusi, kad dabartinis vidutiniškas oro laivynas per vieną vienintėlį skridimą gali didesnį bombų kiekį numesti, negu anglų lėktuvai numetė per visą didžiojo karo metą. Moderniškas karo laivynas kiekvieno skridimo metu gali pasiimti drauge 1500 tonų sprog-tamos medžiagos, kurią pervežti traukiniais reiktų 150 prekinų vagonų. Kad ir kokie buvo baisumai ir nuostoliai didžiamame kare, vis dėl to tai palyginti su būsimuoju karu — bus tik menkoleikis. Ir tai nebe fantazija, o beveik apčiuopiama tikrovė, kai

kelims valandoms praslinkus po karo paskelbimo, kariuonaučiusis sunaikins istius miestus arba pramonės centrus. Todėl netenka abejoti, kad būsimas karas bus baisus ir vienintėla nuo jo apsauga — stiprus oro laivynas. Tai reiskia, kad būsimame kare visų pirmausiai kiekviena valstybė stengsis įgyti viršenybę ore. Pirmieji smūgiai bus nukreipti prieš priešo karo oro laivyną ir pramonę, kuri gamina lėktuvus.

Valstybė, kurios ore bus įveiktas, nespės atlaukti ir turės pasirašyti priverstiną taifinimosi sutartį arba mirti visiškai. Galima įsivaizduoti, kokion baision padėtin toji valstybė patekt! Ji turės bejėgiai žiūrėti, kaip priešo lėktuvai savo bombomis sugriauna miestus ir sunaikins gyventojus, nes visos kitos apsaugos priemonės bus be reikšmės.

Toliau, oro karo pirmenybė yra ta, kad oro laivynas atseina daug pigiau, negu sausumos armija arba jūros laivynai. 1000 lėktuvu su 600.000 arklų jėgų stiprumo motorais kainuoja tiek pat, kaip ir 10 dideliu karo laivų. 1000 lėktuvų oro laivyną aptarnauti reikalinga 30.000 vyrų, o kiekvieno lėkimo metu tie 30.000 vyrų gali numesti 6.000 bombų. Dabar oro laivyną gali pasistatyti kiekviena pramonės valstybė gana greitai laiku. Be to, kiekvieną keleivinį lėktuvą per keletą valandų galima paversti karo lėktuvu.

Tai yra baisus ateities vaizdas, bet tiesiog štarpučiai krečia, kai skaitai, ka Moreta rašo apie būsimąjį chemijos ir bacilių karą. Nors Washingtone 1922 metais uždrausta vartoti būsimajame kare nuodingas dujas ir bacilas, bet visi yra įsitikinę, kad niekas j tai nekreips dėmesio, nes tai eis reikalas apie visos tautos egzistenciją.

Ir 1899 metais Haagoje buvo pasirašytas panašus susitarimas, o pasauliniame kare dūjos atliko svarbų vaidmenį. Ir kad tai bus ir būsimajame kare, liūdiujat, kad beveik visos valstybės rūpe-tin-gai ruošiasi būsimajam dujų karui. Moreta mano, kad Anglija Portonoj turi specialę dujų mėginimo stotį, kuri atėjusi apie 10 milijonų svarų sterlingų ir kurios išlaikymui kas met išleidžiama ne mažiau

kaip 18 milijonų svarų sterlingų. Tokia pat įstaiga esanti ir Amerikoje, kuri atseinaanti apie 35 milijonus dolerių. Dideles sumas ir kitos valstybės išleidžia šioms reikalams. Todėl manoma, kad nežūrint j sutartis, būsimame kare dūjos vaidins labai svarbų vaidmenį.

Generolas Grove sako, kad nuodingos dūjos per kelias valandas gali išžudyti keliolika milijonų žmonių. (Amerikoje) Howardo aukštoios mokyklos profesorius Kanonas nurodo, kad nuodingųjų dujų nuostoliai, kurie padaryti didžiamame kare yra tik vaikų žaizdas, sulyginus su tuo, kas įvyks būsimajame kare.

Įsivaizduokime baisumus, kurie įvyktų, jeigu galingo priešo oro laivynas apibers gyventojus tokiomis, užuoduotų dujų prikrautomis, bombomis.

Dabartinės apsisaugojimo priemonės prieš tokį pavojų daugian negu apribotos. Tai parodė ne eadai įvykę oro laivyno manevrai Anglijoje: iš 250 lėktuvu, kurie naktį puolė Londoną, visu geriausi projektoriai tegalėjo pastebėti vos 161 imant patį laimingiausi atvejį, kad visus šiuos 16 lėktuvų pasiektų pašauti, vis dėl to Londona pasiektų 234 lėktuvai kurie spėtu Londoną trumpiausiu laiku sunaikinti.

Žmogų perima baisi panika pagalvojus, ka karo technika sugalvojo žmoniems naikinti. Yra sugalvota priemonė, kurios pagalba galima viso miesto gyventojus 24 valandas laikyti įmigusius.

Lėktuvai, pagaliau, skrenda be žmonių, juos valdo radio bangos. Tokio lėktuvai gali pakilti j tokias aukštumas, kuriu neįstengtu pasiekti jokie soviniai ir vis dėl to tie lėktuvai galės numesti bombų krovinius ten, kur atitinkama radio stotis noro-lis.

Yra nuodingų dujų, kurios įsibrauna ten, kur soviniai negali patekti. Nuo tokių dujų žmonių negali išgelbėti nei pogrindžiai, nei pozeminės betono tvirtovės. Yra dujų, kurios suėda tik kvėpavimo organus. Yra dujų, kurios išsukia čiandėjimą ir priverčia nusimti kaukes. Yra dujų kurios įsiveržia pro oda ir sunaikina raudonusius kraujotululikus. Paskiau dar yra ypatingos dujos regėjimo organams sunaikinti; dujos, kurios žmones padaro kurčius; dujos, kurios padaro nebeužgydomas žaizdas ir t.t.

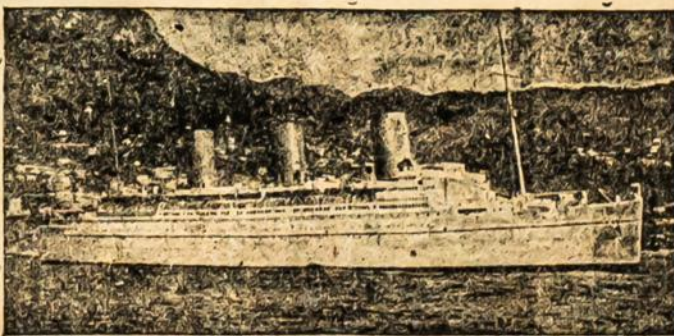
Jeigu pils šių visų dujų pridėti visai tai, ka pastaruoju laiku rašoma apie bakterinį loginį karą, tai visai galima sušildyti būsimojio karo vaizdą. Nepraslinko keliolika valandų, kaip nema omos rankos užuoduys ir pavers netinkamais visus maisto ir provizijos išteklius. Bet jeigu taip kas gi tada liks iš Europos kultūros? — Ji gali žūti per vieną naktį.

Kas čia parašyta, tuo nesibaigia Moretos knyga. Bet ir to, kas atpasakota, užtenka, kad akaitytojai turėtų visiškai re-aly būsimojio karo vaizdą. Drauge su tuo kiekvienas gali suprasti, kiek reikia kreipti dėmesio į tai, kad būtų išvengta ginklotų konfliktų ir užtikrinama taika.

L. Z.

Laivu agentura "BREMEN"

Cargo Santa Ephigenia, 13 Telef. 4-1152

Šamados ir Laivakortės iš Europos. Laivakortė Agentūra ant Largo Santa Ephigenia, 13, praueša savo klientams, kad pradėjo daryti šamadas ir paruošta kitus dokumentus greitai ir pigiai. Taip pat duoda išsi-uokejimui laivakortes geromis sąlygomis.

Naudokitės gera proga Agentūra "BREMEN" Largo Santa Ephigenia, 13 Telefone 4-1152 S. PAULO

Atidaromas naujas alaus bravoras.

Nuo rugpjūčio 1 d. pradeda veikti šančiuoso naujas brolių Kęšergių alaus bravoras „Vienybė“, kuris alaus sūdiktou nejeton ir silų, o taipgi vaivandenius, pardavines pigiau.

Reikalingas siuvėjas

Siuvyklon reikalingas geras, patyręs vlenas siuvėjas. Kreiptis ant rua da Con-ceilção, 79-A. (Prieš Luz stotį).

Lietuvos Naujienos

KIENO JIS VADAS?

Šio mėnesio pradžioje, kaip ir P. Amerikos lietuvių laikraščiai, pasivertė savo puslapius paminėti „tautos vado“ 60 metų amžiaus jubilėjų. Tautiški „ir

psiaut „tautiški“ laikraščiai ilgus straipsniais aprašė jo gyvenimą ir darbą; su didžiausiu entuziazmu jie siūnė jo vardu svaikinimas, jo fotografijas plėkė laikraščiu puslapiuose.

Lituanikos II skridima girdės visa Lietuva.

Lituanikos II transatlantinio skridimo parengiamieji darbai jau visai baigti. Lėktūnas Vaitkus suaukštinu ir papildomai gilinausi į savo kelionės planą.

Nuseniai Pašto Valdybos tarptautinis skyrius buvo sušaukęs tarpvalstybinę komisiją posėdį, kurioje svarstė Lituanikos II išskridimo ir nusileidimo reikalą. Nustatyta, kad Lituanikos II skridimas iš New Yorko per Londoną bus transliuojamas Lietuvos gyventojams, o jos nusileidimas ir sutikimas Kaune per tą patį Londoną bus transliuojamas Amerikos lietuviams. Taigi Lituanikos II skridimą girdės visa Lietuva.

Suimtas Kauno geležinkelio stoties kasininkas.

K. Cegelskas už išieškojimus padarytus geležinkelio stoties pinigais. Iš karto nustatyta 1,800 lt. išieškojimas. Tardymas pavytintas antros apylinkės tardytojui p. Balčiūnui.

Didžiosios Lietuvos upės.

Lietuvoje labai didelių upių nėra. Didžiausia upė yra Nemunas. Jis prasideda Minske gubernijoje ir įteka į Baltijos jūrą. Jis turi apie 1,000 kilometrų ilgumą, tačiau beveik ligi Kauno juo net ir maži garlaiviai negali plaukioti. Nemunas yra nogilus ir rėsius. Jo vaga daug kur užkimšta smėliu.

Senovės laikais Nemunas vadinavo žygių vaiduokliu. Jo ir kitų sątakose senovės lietuviai statydavo pilis nuo priešių apsiginti. Ir dabar visais Nemuno pakraščiais dar užtikinama tų pilių liekanų. Žymiausias Lietuvos upes taip pat suteka į Nemuną.

Ties Kaunu įteka Neris, šesiuopė prasideda okupuotoje Lietuvoje ir teka pro Vilnių. Kaip Nemunas vadinamas Lietuvos upių tėvu, taip Neris vadinama Lietuvos upių motina. Neris taip pat garbiai nebeplunkioje, nes pasitaiko daug reklumų. Neris turi apie 450 kilometrų ilgumą.

Kuo žymesnės Lietuvos upės yra šios: Nevožis, Dūbysa, Mituva, Jura, Šyda, Šešupė, Venta, Sventoji, Lelupė, Bauskė, Nemunelis, Bertuva. Beveik visos šios upės įteka į Nemuną arba į Nerį. Tik Venta, Lelupis, Nemunelis ir Bauskė įteka vienos tiesiog į Baltijos jūrą, kitos į Latvijos Dauguvą.

Vienas Lietuvos upėmis daugiausiai plūdinti šaltai. Jose taip pat nemažai pagūnama žuvies. Lietuvos upės dar reikšmingos tuo, kad beveik jų visų vandenys suteka į Baltijos jūrą. Tai yra gera proga nekludomai plukdyti stoties. Lietuva žinoma, tuo naudojasi.

Atmename, kad net leukai labai stengiasi ir stengiasi gauti leidimą Nemuną ir kitomis Lietuvos upėmis plukdyti miškus.

Visos žymiausios Lietuvos upės sudaro apie 8,000 kilometrų ilgio. Tačiau jos visos yra neplačios ir negilios. Jų krantuose kuriasi nauji miesteliai ir steigiamos vasarvietės. Ties Kaunu ant Nemuno kranto jau yra įsteigti 4 kurtai.

Kaune susekta apgavikų gauja.

Rugpjūčio 3 d. kriminalinė policija Kaune susekė gaują apgavikų: Joną Ekdžiulį, Joną Balavičių, Simą Tamošauską, Vincą Zeimavičių, Kazį Stankevičių, Miką Surginą ir Miką Buračiauską. Visi Kauno gyventojai.

Nustatyta, kad šie asmenys, bendrui susitarę, iš įvairių Kauno firmų, praduotuvų yra išgavę nemažą prekių, radio aparatų, rūbų, baldų, auksinių žiedų, laikrodžių ir kitų daiktų. Apgavikų būdų išgautas prekes pustykiškai išpardavinėdavę kitiems, o pinigų pasidalinėdavo ir pragerdavę.

Šie vyrai atvykę į bet kokį prekių sąrašį prisistatydavo prekybininkui aukštesnėmis valdininkais, pasivadindavo kitomis pavardėmis ir nurodydavo klaidingai savo gyvenamąsias vietas. Todėl prekybininkai patikėdavo ir ramiai prekes išduodavo kreditu. Apgavikai prekybininkams išduodavo vekselius. Visi apgavikai areštuoti ir uždarinti Kauno kalėjimui, o byla perduota Kauno apylinkės tardytojui.

Kaune statys dujų fabriką.

Teko patirti, kad St. Nagroskit gavo iš Kauno m. savivaldybės principinį sutikimą dujų apšildymo stotiai Kaune įrengti. Minimos stoties įrengimą remia Lietuvos ir užsienio finansai, ir tuo reikalų vedamos derybos.

Dujos bus gaminamos iš Lietuvos ežerėlių durpių ir medžio liekanų. Fabrikai pradėjus veikti, nuolatini darbo gaus apie 1,500 darbininkų, o be to didelis kiekis darbininkų gaus darbo dujų vamzdžių tinklą pravedant. Netrukus bus pradėti Lietuvos durpių tyrimo darbai dujų svaikinimui nustatyti. Per du mėnesius numatoma reikalą galutinai sutvarkyti ir imtis statybos darbų.

Kas beliko iš lenkų tvirtovių Lietuvoje.

Suvalkijoje, arčiau prie vokiečių sienos buvo didžiuliai lenkų dvarai. Ten milžiniškus plotus valdė pagarsėję dvarininkai Gavronskiai, Geištoriai ir kiti. Lietuvių eglėms ir lenkintojai.

Žmonės kai kuriuos laiskus buvo „Kapotinė“ pramė, nes dvarininkai jų kalio nesigalėdavo ir Lietuvos kapijoje. Už mažiausią vėnkėkį dvarininkai ryškėmis kopodavo nušipusi lietuvių darbininką. Dabar atėjo jau kiti laikai ir dvarai atiteko bežemiams, savanoriams, smulkiesiems ūkininkams. Atseit nemis, kurie senais laikais buvo atėjusių dvarininkų kanojams.

Lietuvoje jau labai daug inteligentų yra ukiminkų. Net ir žanosios, kur seniau priėdavo Gavronskių dvarai, dabar dideli ūkį valdo Gūgis, amerikietis, Amerikoj būdamas jis taip pat ūkininkas.

Persikėlė ant Rua Bresser, 290.

SIUVYKLA Marijampolė

ANTANŲ NIZEVICIAUS J. Bučionio ir St. Jučo

Siūvame vyriškus kostiumus, kariškas ir kitas uniformas. Darbas geras pigus. Turime pasirašimui visokiausios medžiagos nacionalinės ir užsieninės. Jei norite turėti gražiai pasiūtus rūbus, kreipkitės į mūsų siūvyklą. Būsite patenkinti.

kavo ir 1920 metais gryžęs Lietuvoje, tuo paties pamiltą darbo vėl ėmėsi. „Talkos“ spaudos biuro bendradarbiui teko su ponu Gūgiu pasikalbėti:

– Ukininkauti – mėgstu iš pat mažens. Kai tėvai leido manę į mokslo, aš verkdamas sakiau, kad nieku kitu nebūsiu, o tik ūkininku. Ir taip išėjo. Amerikoj ukininkavau 15 metų, o Lietuvoje tokia skaitline greit sukaka.

Amerikietis Gūgis yra didelis Lietuvos patriotas. Jis pirkė ūkį apie 300 ha, iš leuko.

– Amerikoj turbūt geriau ukininkauti?

– Kodel? Kad Amerikoj geriausias kraštas, bet vistiek svetimas. Čia aš jaučiu dirbą ne tik sau, bet savo vaikams ir bendam tautos labui. Lietuvoje man geriau ukininkauti.

Pas Gūgį pavyzdingi gardai, tvartai ir greičiausias ūkių Lietuvoje.

– Tai mūsų tėvas – kalba aplinkiniai smulkesni ūkininkai. Jei tik bėda, tai eik pas poną Gūgį ir jis išgelbės.

Be to, pas Gūgį gyvena plačiai žinomas Amerikos lietuvis Lalis, keletas žodžių autorius. Jis taip pat Lietuva neušskandžia.

Šiuo laiku truputi sunkiau. Ukininkai daug pigamina, tik su rinka nekan. Bet kad kitur dar blogiau – kalba jiedu, inteligentai ūkininkai.

Gavronskių viename palėjuje gyvena pensininkas atargos gen. Skomskis, kuris turi 4 hektarus žemės. Kitose rūmuose yra prieglandos ir mokykla.

Kiek toliau yra žinomų Lietuvos lenkintojų Geištorų dvarai. Užlipdavo senis Geištoras ant balkono, žiūrėdavo, kaip prekiaudami skubina jo baudžianinkai ir sakydavo: „visur mano, visur mano, kur tik akys mato.“

Bet aš norėčiau, kad būtų mano bet kur akys nemato“. Dabar Geištoro rūmuose yra senelių prieglauda, kur 160 visokių amžiaus senelių ramiau baigia savo dienas, tose dvaruose pro kuriuos jie patys arba jų tėvai bijodavo su kepture praieiti.

Keičiasi laikai... Suvalkijoje daugumą dvaro centrų nupirkė amerikiečių lietuvių. Jie gerai sugyvena su kaimynais ir sėkmingai ūkininkauja. Ne vienas jų lenkintojų išėjo nebesuka. Jie lietuvių būvina ir lietuvių taktai skaidru rytojū kuria. Tsb.

Be abėjo, įdomu žinoti ne tik „tautiškiems“ lekašams, bet ir visai lietuvių visuomenei apie tą „vadą“, kas jis yra, ir kieno vadu jis laikomas yra, kad jį taip šlovina „tautiškieji“ lietuvių padlyzo?

O gi štai, nei daugiau, nei mažiau, jis yra Antanas Smetona, uzurpatorius, tautiško mėslyno vadas. O kad jį „tautiški“ pastumdėliai vadina „tautos vado“, tai tik dėl to, kad jo rank je yra bizūnas. Tai ve dėl ko ir koks jis yra vad. Lietuvių tauta jo jkiu vadu nevadina, nes jo niekas vadu nerinko. Jis pats sau tą tytulą pasi-kyrė ir isakė viesiems savo lekašams taip jį vaduoti. O tokių lekajų visgi nesiloga nei Lietuvoj, nei užsienio-se. Tat iš jū tas „vada“ ir susilaukia tiek garbinimū. Bet lietuvių tauta sukandosi dantis tyli ir laukia progos tuos „vados“ nušluoti į šiukšlyną.

Argi lietuvių tauta, kurios išrikią valdžią, su giunklo pagalba, nuvertė ją ir pačius nakties „divlyrius“ pavivadinnisius vadais, gali juos gerbi? Argi galima vadinti žmogų „tautos vadu“ jei jo tauta nenori, jei jis ne tautos riuktas, o smurtu sau tą vardą pasiskyrė?

Vienas „tautiškos“ smarvės laikraštukas išdrįo net ir taip suokti visų lietuvių vardu: „linkdami tautos vadui sveikatos, tikimės, kad ir toliau jis ves mūsų tėvynę į laimingą ateitį“.

Taip, „tautos vadus“ su bėdžiuoran-koje jau aštunti metai kaip veda lietuvių liaudį, kaip bėteisių gyvulių bandą, į „didingą ateitį“ – į kalėjimus, o mūsų tėvynę į galutiną bankrotą. O kas protestuoja, tą šauda ir kitokiais būdais žudo. Juk šiandien lietuvių tauta neturi jokios laisvės, j-kiu pilietinių teisių. Visą „tautos vadai“ uzurpavo, sumiudžiojė, apėpiauė. O su mūsų tėvynę jie, „tautos vadai“, turi bendro tiek, kad gali iš jos tukti, kiek tik jų apetitai neša.

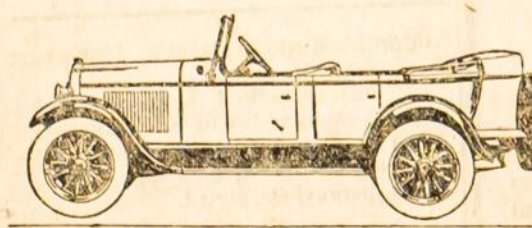
Taigi, tie ponai išdygę iš nakties smurto, nėra jokie vadai, nėra jokie tėvynės apaštalai. Jie yra mūsų tėvynės okupantai, lietuvių liaudies smaugikai, mūsų krašto turto vagys.

Iš „tautos vadų“ malonės badu stipma Lietuvos valstiečiai ir darbininkai, ubagai baigia išeiti visa lietuvių tauta. Bet tuo tarpu puikiausiai tarp-ta ne lietuvių tautos žmonės, o svetimačiai storakakliai dvarininkai ir kartu visokio rango nakties smurto valdakai. Iš Lietuvos valstiečio atimamas jų protevių užgyventas ir ašarom aplai-tytas žemės sklypelis, o dvarininkams sugražiojami tūkstančiai hektara misko ir desėčiai tūk-tančių arimoms žemės; Lietuvos valstiečio pardnodamas iš varžytinių pakutini-jo turtas, o dvarininkams, ne lietuviams, milijonai litų supilami į kišenių, kaipo atlyginimą už žemę, kurią jų pačių dvarininkų tėvai buvo atėmę prievarta iš Lietuvos valstiečių. Neužmiršta „tautos vadai“ ir savo rankose visas valstybės išdas. Ir šiandien jie gali didžiulius didinga ateitimi, tik ne Lietuvos, o savo pačių ateitimi. Nes jie už valstiečių sumėstus mokesčius prisipirko sau gražiausių dvarų ir puikiausių palocijų. O, jų tai didinga ateitį. Jie tai tikrai gali didžiulius, kad sugebėjo per tokį trumpą laiką, per aštuoniolika metų, susikurti sau tokia ateitį. Bet ar ilgam?

Tautiški padlyzo, gaudami nuo „tautos vadu“ -talo nors ir labai susmol-kiintų trupinių, šaukia „lai gyvoje tautos vadus, lai veda brangią tėvynę dar į šviesesnę ateitį“. Bet tikroji lietuvių tauta, tyli dantis sukandusi ir rošiaš apvalyti Lietuvą nuo okupantų „tautos vadų“, nušluoti tą dvokiantį „tautiška“ parazitinių mėslių, ir prasiskinti per tą brodą sau laisvą kelią į geresnę gyvenimą.

Štai koks dabartinės lietuvių tautos sūki.

Vykingas.

NEUŽMIRŠKITE

įsigyti sau profesionalo beį mėgejo šoferio knygeteį Kreipkitės pas profeturo, nripažintą

MANOEL GRAGNARO

Rua Anhangabaū 168-c kampas rua da Cantareira S. Paulo

Dantų gydytoja Dr. B. Levin

Diplomuota Sertavo univerteto ir buv. prof. Tišinskago asistentė Lyove. Gydo, traukia ir dda dantis. Kainos pigios. Ligo-nius priima kasdien nuo 9 iki 12 val. ir nuo 2 iki 10 val. vak. Kalba rusų, lenkų, vokiečių ir kt. kalbomis. Adresas Rua José Paulino, 109. Tel. 5-6307 (virš lietuviškos vaistinės José Paulino).

VIETOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

Anglo Frigorifico — lietuviškas „miestas“

Prie Barretos miesto, S. Paulo esate, yra didelė anglų gyvulių skerdykla ir šaldytuvai, Anglo Frigorifico. Tos mėsos fabrikas sudaro nemažą miestuką, ir to „miestuko“ gyventojai daugumole, beveik, lietuviai, kurie gyvena čia ir dirba arba pavieniui, arba su šeimynomis. Lietuviai čia dirba jau kelintą m. Vieni jų padirbėję kokią laiką, išvažiuoja kitur, o į jų vietas atvyksta nauji lietuviai. Bet didesnę lietuvių dalis čia yra „užsiėmę“ ir niekur iš čia nenori išvažiuoti. Skerdyklę darbas yra nevienodas, taip ir uždarbis neįgus. Lietuviai čia yra gerbiami ir mylini kaip geri darbininkai. Žinoma, pasitaiko ir išimčių darandžių lietuviams: gėdą. Bet jų esti mažai.

Šita lietuvišką kaimelį prieš porą metų moraliai sukūrė nedori žmonės, kurie buvo įskundę kokią vietą lietuvių policijon už „komunizmą“. Mat čia lietuviai daugumoje susipina, skaito pažangią spaudą daug ateiama „L. Aida Br“ ekzempliorų, dėl to nedorėliams tai nepatiko ir pasikubino į policiją, ir daug lietuvių buvo suareštuota, bet vėliau buvo paleisti.

Tiek šiuo kartu iš mūsų lietuviško miesto.

Krizio palaužti žmonės.

Nedarbas ir krizis daug ką namo-

kino gyventi, bet daugelį žmonių nustūmė į tokį vargą, kad jie iš to vargo nebeturį jėgų išlįsti.

Prasidėjus nedarbui, ir tūkstantčiams darbininkų su šeimomis atidūrus gatvėje, reikėjo kokių nors būdų ieškoti sau ir šeimoms pragyvenimo šaltinio. Daugelis lietuvių nutekę kito darbo, pradėjo vaikščioti miesto šiukslynuose ir rinkti popiergalius ir juos pardavinėti. Darbas bėgus ir nepelningas, nes reikia daug surinkti senų popiergalių, daug šiukslynų aplankyti, kad užsikirbtų ant dienos pragyvenimo. Bet nesant kitos išeities, buvo „geras“ ir šitoks darbas.

Pagerėjus šiek tiek laikui, ir padaugėjus darbams, daug lietuvių nesistengia surasti sau geresnį darbą, bet ir toliau bando šiukslynus rinkdami popierius. O kas svarbiausia, kad tie popieriai rinkjami, savo būklę dar labiau sunkina. Jie dirbdami tokį darbą, ir neįsąmoningai jokios atsakomybės, liko girtuokliai. Ką jie gauna už surenkamas popieras, tai didesnę to „uždarbio“ dalį palieka karėimose. Jie grįždami iš šiukslynų nešasi namo ir literį degtinės. Taip ir skandina savo vargo dieną, o pasukui vėl eina į šiukslynus. Jie jau kito darbo net nebemori dirbti, jie taip įpratę ir gyvena.

Skurdus yra jų gyvenimas. Bet jie tiek palaužti, kad net ir nebemori iš to skurdo išlįsti.

K r s p .

Mokeje gyvena apie 3000 lietuvių

Sau Paulo miesto dalis, Moka, yra tirštai apgyventa lietuviškas, ypač Aukštoji Moka. Čia seniau beveik kas diena būdavo lietuvių peštynės, bet pastaruoju laiku jau to nebesigirdi.

„Lietuvių Sąjunga“ skubina ant Mokos pastatyti sau namus ir perkelti iš Banderantės visą savo lizdą. Mat ant Banderantės policija buvo mačiusi uždaryti jų būdą valdiškais raktais už nuolatinius triukšmavimus. Pėsikėle ant Mokos galės vėl sau ramiausiai triukšmauti, mat, čia policijos yra rečiau.

Tautietis.

J. Januškis pašalintas.

S. Paulo yra tokia lietuviška žmogysta su dideliais patriotiškais jaunuais, kuris mėgsta visur kišti savo nosį. Ilgą laiką jis buvo „antiškose“ organizacijose vadu, bet ten visoms tiek įkirėjo, kad ėmė jį ir pašalino.

Šią žmogystą raikėjo senai išmėti. Bet — geriau vėliau negu niekad.

Patriotas.

Pranas Tumonis.

Padukitė redakcijai savo tikrą adresą, nes laikrėtis, siunčiamas Tamatai kiekvieną savaitę gūžta.

Redakcija.

Lietuvis pavorė 100.000 dolerių Urugvajui.

Urugvajaus ir Argentinos spaudo paskelbė didelę sensaciją, kurios autorium esąs lietuvis. Darykos esąs kame: Kuomet Argentinoj Uriburu valdža

išdraskė milžinišką Sovietų Rusijos firmą Južantorg, ji pėsikėlė į Urugvajų kuriai pirmininkauja tenykšti Sovietų atstovas Aleksandras Minkins. Ši Sovietų firma eksportuoja į Rusiją odir kitokius produktus, o iš Rusijos importuoja elektros lemputes ir kitokius ram išdirbinius. Sovietai Urugvajų parduoda labai daug ir duoda savo prekes ilgam išsimokėjimui.

Južantorgas turi daugybę valdniekų, kurių tarpe aukštą vietą užėmė Lietuvos pilietis Abromas Kaplanas, kaimietis, 35 metų amžiaus, jau daug metų išbuvęs bolševikų turnyboje ir turėjo didelį pasitikėjimą. Kaplanas kontroliavo iš Sovietų išdirbinių pirkėjų plokštes. Rugpiūčio 6 dieną Kaplanas pranešė ministeriui Minkinui, kad jis turįs vykti į Buenos Aires kelionis diegomis svarbiais savo šeimos reikalais. Iš karto niekas jo neįtarė, tik praėjus dviem savaitėm paaiškėjo, kad Kaplanas iš Urugvajaus pirkėjų surinkęs ir Južantorgo kason neįnešęs 70,000 aukso pezų reizuotų už Sovietų išdirbinius. Sovietų atstovybė kreipėsi į Urugvajaus policiją, o pastaroji komonikavo Argentinon ir kitų šalių policijom, kad gaudytų A. Kaplaną, kuris, spėjama, pasisavino virš 100,000 dolerių Sovietų kapitalo. Dienraščiai talpina jo fotografijas ir rašo kad jis yra lietuvis.

„A. L. B.“

Rio de Janeiro lietuvių žiniai

Į Rio de Janeiro lietuvių pageldavimą, kad būtų įsteigtas laikraščio „L. Aida Br.“ pardavimus Rio de Janeiro mieste, redakcija pasirūpino tuo darytu ir jau kiekvienas čia gyvenantis lietuvis galės nusipirkti „L. Aida Br.“ ant rua de Catumby nr. 4. Prano Duktas „Sorveterioj“. Ir ant Lupa Mem de S.

RIO DE JANEIRO

LIETUVISKAS RESTORANAS
SORVETERIA

Jono Funkos

Geriausi gėrimai, užkandžiai, sorvetė tik Lietuviškame Restorane Rio de Janeiro ir atvykulems iš São Paulo lietuviams geriausia užėjza. Naujai atvykę į Rio lietuviai, neužmirškite užeiti į lietuvišką restorans, kur gaušite netik išgerti ir užkasti, bet ir laiką ramiai praleisti

Taip pat galėsite gauti informaciją apie vietos gyvenimą
Rua Maris e Barros, 128 -- RIO DE JANEIRO

Dr. J. R. Woiski

MEDIKAS

Consultoria ir gyvenamoji vieta ant Rua José Paulino, 109, sobr. Virš lietuviškos vaistinės. Telefonas: 5-5111. Priėmimo valandos nuo 8 iki 10 ir nuo 16 iki 18.

Taip pat priima ligonius ir ant Rua Senador Paulo Egidio, 15, — salės -- 112 ir 115 kamps rua José Bonifacio. Priėmimo valandos nuo 13 iki 16, Telefonas 2-7800. Diatermia (trumpos bangos) Ultra Violetiniai ir Intra-raudoni spinduliai

SIUVYKLA

ESTAN

Lietuviai — vyrai, ponos, panelės! norėdami palaikyti savo elegantiškumą ir sutaupyti savo sunkiai uždirbtus pinigus, kreipkitės į Stasio Šlikto siuvyklą. Tai vienintelė, kuri dirba už prieinamas kainas ir atsako už darbą. Ten pat yra specialus skyrius moteriškiems rūbams, ypač paltams ir kostiumams
Rua da Conceição, 79-a. S. Paulo. Prieš Luz stotį.

SIUVYKLA MODERNA

Stasio Galecko

Priimu visokius vyriškų ir moteriškų rūbų užsakymus ir darba atlieku pagal naujausias mados modelius (Figurino-).

Mano darbas garantuotas. Tautiečiams darau nuolaidas. Turio taipgi ir visokių medžiagų didelį pasirinkimą vietinių ir užsienių dirbtuvės adresas: Rua Duque de Caxias, 37. Sekmadieniais ir vak. galima kreiptis - rua dos Italianos 33 (Bom Retiro)

Auto Viação

VILLA ZELINA

Sekandį savaitę prasidės labai patogus susisiekimas puikiausiais AUTO-OMNIBAIS iš miesto su Villa Zelina, išėjimas: Merkadas, Rua da Mooca, Av. Presidente Wilson, Villa Prudente e Praça da Av. Zelina iki General Motors.
Są Caetano, atgal tuo pačiu keliu.

Kaina iki Villa Zelinos

\$ 400

Informacijos: Escritorio Praça Antonio Prado, 3
sobr. Agencia Local Av. Zelina, 33

KARLOS KORKIŠKO